

Landet lär #53 Så stärker vi landsbygdersnas klimatarbete – Om klimatklivet

Elin Lindström, Carin Hermansson, Naturvårdsverket. Välkomna hit! Tack så mycket. Ska få upp er i brabild också. Ni är ju handläggare på Naturvårdsverket och arbetar just med Klimatklivet. Vad jag förstått så har ni ett särskilt fokus just på jordbruks projekt. Ja, precis. Vi arbetar dels med ansökningar om jordbruk och sedan har vi ett uppdrag att hålla kontakt med sektorerna. Informera som vi ska göra idag.

Jag lovar och svarar Ni fanns i geografien häri början. Och det är Stockholm, tyvärr. Men vi har ett eget Östersund, det är bara det. Vi sitter i Stockholm.

Och Sverige där många myndigheter är stationerade.

Kan någon lämna över till er att ni får dra igång en presentation och sedan stårsom sagt. Ställ frågor i chatten och så tar vi det efter de här 20minuternas prestation som kommer. Så nu hoppas jag att ni kan se vår presentation. Då kör vi i gång. Då säger vi att det är roligt att få komma hit och vi heter som sagt Elin och Karin och jobbar med klimat livet. Och vad är då motivet? Det är ett statligt investeringsstöd. Det är tänkt att gå till lokala projekt som minskar utsläppen av koldioxid och andra växthusgaser och stödet hanteras som ni kan se på de små lådorna längst ner av Naturvårdsverket i samarbete med länsstyrelsen i varje län.

I det här seminariet så tänkte vi berätta för er dels hur landsbygden kan bidra till den här klimatomställningen och dels hur man gör om man vill söka stöd.

Då tar vi nästa bild med vår fina logga. Hoppas att ni har sett den. Vi har funnit ett tag. Det började 2015 med att regeringen satt av pengar ur statens budget som vi då får fördela ut till projekt runt om i landet.

Syftet är att få en konkret och mätbar klimatnytta och att påskynda omställningen till ett klimatsmart samhälle. För det är ett pilotprojekt kanske ni undrar? Det tänkte vi visa genom denna lilla film från Gotland.

Det. På Gotland har vi all möjlighet att gå först i energiomställningen eftersom vi har bäst förutsättningar för både sol, vind och biogas. Vi skulle kunna bli ett miniatyr i Sverige där vi ställa om till ett helt fossilfritt samhälle.

Biogas gör man ju av avfall och gödsel och den gödsel som används lånar vi av lantbrukaren som får tillbaka den smitt, fri, luktfri. Så det här är en win win situation.

Det materialet har varit helt avgörande för den utbyggnad vi har gjort som har dubblat produktionen. Min vision på Gotland var helbiogas är ju att vi ska nå så högt upp som möjligt. Kanske 40-50 procent av bränslet ska komma från biogas. Vi kommer att kunna bli fossilfria, men det krävs att man tror på det. Och ja då ska vi ta tillbaka presentationen. Seniora presentationer.

Bra. Jo, vill vi börja prata lite om varför klimatet finns och vad det är vi vill uppnå här. Och vi vet ju alla att vi står inför stora utmaningar när det gäller klimatförändringarna där alla behöver vara med och klimatet. Livet finns där för att ge stöd till åtgärder som annars inte skulle kunna bli av. Och vi har ordentligt med medel. I år har vi 2,3 miljarder kronor som ska investeras.

Vad är då målet? Jo, våra miljömål i Sverige. När det gäller klimat är att vi ska begränsa mänsklig påverkan på klimatsystemet till en nivå så att den inte blir farlig. Och det har vi sett nu under sommaren. Flera exempel på extrema väderhändelser. Vi har sett översvämningar i Gävle. Vi har sett torka, hetta och bränder runt om i världen och FN:s klimatpanel IPCC etc. Senaste rapport som kom i sommar visar att vi hade inte kunnat se så här många extremväderhändelser utan mänsklig påverkan på klimatet. Så vi har börjat känna av effekterna redan nu. Men vad är det då vi vill åstadkomma? Jo, så här ser Sveriges långsiktiga klimatmål ut. Vi är i den röda rutan för 2020. Vi har börjat resan med att minska utsläppen, men det är lång väg kvar till 2045 då vi ska ha netto nollutsläpp och netto noll. Det betyder att det kan finnas några sektorer som har utsläpp kvar, bland annat jordbruket. Men då ska de kompenseras genom åtgärder som binder koldioxid eller på andra sätt ta bort koldioxid och andra klimatgaser ur atmosfären. Så det är mycket som ska göras

och alla kommer behöva vara med och bidra. Men det hoppfulla är att varje kilo koldioxid som vi inte släpper ut bidrar till att nå det här målet.

Men hur ska vi göra det? Det finns ju många svar på om en klimatpolitik är en del av pusslet. Vi finns som sagt till för att ge stöd till konkreta åtgärder på regional och lokal nivå som inte kan bli av utan stöd. Det är ett väldigt brett stöd och det kommer Karin att berätta mer om. Sen om det är här det ska komma till 6,3 miljarder.

Det är budgeterat att vi ska kunna investera 6,3 miljarder fram till 2026 med vårt slutdatum och syftet är i första hand att minska utsläppen av växthusgaser.

Men vi ska också bidra till exempelvis att sprida ny teknik, ha effekter på andra miljö, kvalitets mål, hälsa och sysselsättning.

Då vill vi gå vidare och prata lite mer om vad klimatkrisen har åstadkommit hittills och speciellt

fokusera på stödet till aktörer på landsbygden.

Och det viktiga här är att det inte är klimatmålen som åstadkommer de här åtgärderna, utan det är aktörer runt om i landet som gör väldigt konkreta saker för att bidra till omställningen.

Och vi ser också att många av de här åtgärderna, förutom att bidra till omställningen, innebär att vi investerar för en långsiktig hållbarhet i den egnaverksamheten, att man står rustad inför klimatförändringarna både när det gäller att vara anpassad och redo för klimatförändringar som händer, men också att man står redo för att man går före i omställningen. Det kan bidra till att stärka konkurrenskraften och hållbarheten i den egna verksamheten.

Men om vi tittar på matcher totalt så har vi fått in strax under nio tusen ansökningar sedan vi startade 2015

och de över 3700 åtgärderna som har beviljats stöd, klimatet. Livet har bidragit med 7,3 miljarder kronor och tillsammans med stöd och tagare så har vi investerat över 16 miljarder kronor i klimatet.

Och absoluta majoriteten av stödet går till företag som kommer prata om senare så finns det en stor bredd av olika aktörer.

Men vår totala utsläppsminskning

bidrar med 1,9 miljoner ton koldioxidkvivalenter varje år och sedan beräknas de här åtgärderna pågå i flera år över deras livslängd. Då är det 33 miljoner ton så vi minskar utsläppen med.

Varför? För att få en liten känsla av var i landet det här händer

så visar vi nu beviljade åtgärder per län och antal beviljade åtgärder. Och då ser vi att storstads länen har högst antal beviljade åtgärder. Vi vet att det också gömmer sig många jordbruks åtgärder runt om på landsbygden i Skåne och Västra Götaland. I den här statistiken. Men om vi däremot går och tittar på beviljade åtgärder per invånare så är det län med många landsbygd kommuner som står sig väldigt väl här. Gotland som vi såg i filmen ifrån Jämtland och

Dalarna, ligger bland de högsta då antal beviljade åtgärder per län med mellan fem och sju stycken per 10000 invånare.

Nu vill vi zooma in lite och titta lite mer på det som händer. Då har vi valt ut några konkreta exempel på klimatkris. Stöd till landsbygden och fokusera på.

Men det finns såklart många fler exempel och ni får gärna antingen skicka frågor i starten som vi kan redan nu, som vi kan fånga upp eller på annat sätt så att vi kan återkomma till det under frågestunden.

Men det vi tänkte lyfta nu är jordbruks åtgärder och också åtgärder som rör infrastruktur och transporter på landsbygden. Och när det gäller jordbruket så är det en prioriterad sektor inom klimatfrågan. Vi jobbar mycket med jordbruksfrågor. Vi har fått in nästan tusen ansökningar nu från jordbrukssektorn, varav 400 över 430 beviljade hittills.

Den största delen av de här åtgärderna

rör byte av bränsle, allt från fossila bränslen till förnybara och då framför allt för torkning av spannmål och uppvärmning av stallar och växthus.

Vi har även ett lite mindre antal väldigt stora åtgärder som rör biogasproduktion från gödsel och det är inte så många. Det är runt åtta stycken tror jag. Men de bidrar med en väldigt stor utsläppsminskning genom att ta tillvara gödsel, allt från en liten gårdsanläggning till större anläggningar där flera lantbrukare går samman i samarbete med andra aktörer för att

producera biogas och uppgradera till fordonsgas.

Så det är roligt. Och sedan 20/20 så har vi också fått in ett allt större antal ansökningar som gäller elektrifiering av arbetsmaskiner inom jordbruket. Fiske Vi tittar lite mer på de typer av arbetsmaskiner som hittills har kunnat få stöd från kreaturiet. Det är framför allt olika typer av foder, blandare och utfodring, maskiner, elapparater och den typen av inom gårds maskiner och också bevattning, pumpar och pumpar som drivs på el istället för att man byter bort ett fossilt alternativ.

En rolig sak med det här är att vi förutom att de minskar utsläppen av klimatgaser så är det här verkligen en åtgärds typ där vi får höra från våra strömväktare att det finns många bra nyttor så att om man byter från en utformning system till exempel till en eldriven så blir det renare luft i stallarna. Det blir tystare

och det skapar bättre arbetsmiljö både för lantbrukare och även bättre miljö för djuren. Vi får höra att man minskar sin driftskostnader och service behov då det är lättare att underhålla en eldriven maskin och man bidrar också till något slags långsiktig konkurrenskraft genom de här investeringarna och ökar vår självförsörjning när vi inte är beroende av importera fossila drivmedel. Vi har en liten film om det här som ni gärna får kolla på på egen hand efteråt länkad här i presentationen.

Om vi går vidare och tittar på infrastruktur för fossilfria transporter på landsbygden

så har klimatarbetet gett stöd till många olika typer av åtgärder som rör transporter. Det kan vara allt från tankstationer, produktion av biogas med nämnde förut biogas drivna fordon.

Men ett stort antal av våra beviljade åtgärder rör laddning, infrastruktur och klimatkris. Vi ger nu stöd till publika laddningsstationer som är tillgängliga för allmänheten. För personbilar och lastbilar, el, flygplan och andra typer av fordon så ger vi stöd både till publika och icke publika

och det är runt 30000 laddning punkter som kommer till med stöd av klimatmålet. Totalt.

Och hur kan man då använda dessa laddningsstationer för att bidra till mer klimatnytta på landsbygden?

Jo, för det första så har vi fått lära oss att det är viktigt att tänka på behoven i den egnaverksamheten. Har man en verksamhet där det ofta är

folk som stannar för kortare besök, då kanske man behöver investera i en snabb laddare med högre effekt och det är en lite större investering med större arbetsinsats. Men om man väntar sig att folk ska stanna ett par timmar eller lite längre, då räcker det ofta bra med normal laddning upp till 22 kilowatt. Där har vi ett exempel

från Vanda forum som är ett museum för konst och design utanför Värnamo. De har beskrivit hur deras sex publika laddning är normalt, att det drar till sig nya typer av besökare som kanske aldrig hade tänkt på att stanna just där. Vanda Loreen förut. Så det har lett till att de får fler och nya grupper av besökare till museum, butik och restaurang. Så det är väldigt roligt att höra.

Vi visar också exempel som kommunala kraftbolag är med och investerar i infrastrukturen runt om i landet så att det ska vara möjligt med elbil på allt fler

ställen. Och då har Skellefteå Kraft till exempel satt upp två stycken punkter för snabb laddning i Arvidsjaur. Det har gjort det möjligt för ägare längs Norrlandskustenstäder att ta sig till fjällen och våga ta steget. Ta elbil. Och det betyder ju också att Arvidsjaur får fler besökare som stannar till på vägen på vägen inåt mot fjällen.

Vi säger att det finns det också. Just med landsbygd fokus kan det finnas möjlighet att vi får prioritera viss laddstationer, men då är det Energimyndigheten som avgör det. I områden där det saknas land, infrastruktur.

Ja. Då bytte vi. För då kanske ni börjat fundera på hur man gör för att komma åt de här stödpengarna. För det är ju som sagt ett ekonomiskt investeringsstöd. Nu fattade jag ju på den här inledande enkäten att ni som är här kanske intesjälva är de som kommer att söka stöd. Men ni kan hjälpa oss att informera andra. Jag kommer ändå prata om att vi ska söka stöd här nu när jag säger det till de sökande.

Jag ska berätta om vårt regelsystem som styr vad vi kan ge stöd till, att inte tipsa lite om vad som är viktigt för att få till en riktigt bra ansökan. Men egentligen vill vi nog börja med. Vad är det ni har för idéer för tanken med det här breda stödet, att regeringen inte pekar ut någon speciell teknik eller något speciellt geografiskt område? Den är ju att man vill öppna för, ja, egentligen runt om i landet. Innovativa, pigga idéer att börja med är en bra projektidé. Sen kan vi börja prata om regelverket och stabilt.

Vi har en förordning som styr oss och det är regeringen som tar fram förordningarna så där är vi tvungna att hålla oss till. Å andra sidan, den är väldigt tillåtande. Det handlar egentligen bara om det vi sagt nu, en tävling om bästa klimatnytta och det innebär att det är viktigt för oss det mätbara så att man kan räkna på hur mycket koldioxid sparas. Så vi ger ju stöd till fysiska investeringar. Man köper något, man bygger något, man gör något konkret.

Jag tror vi byter där vi kan prioritera åtgärder inom jordbruket har vi redan.

Men vill man bli lite mer klok på vad den ger till egentligen, förutom den på Gotland som vi har visat oss som ett spännande projekt. Man brukar ju hamna inom sektorerna energi och transport när det handlar om klimatåtgärder och det är vi också. Det här är ju mer en statistisk bild av hur det varit. Inte att vi har pekat och sagt. Så här blev det mycket åtgärder inom laddstationer. Mycket åtgärder inom det vi kallar energi konvertering och där klassar vi in sådant som byte av uppvärmningssystem, bränslen, fasta bränslen för uppvärmning. Det kan

vara värme pannor, det kan vara processindustrin och det kan vara spannmål torkar som alltså går över till fossilfri bränslen. Där har vi många, där har vi mängden så att säga. Men man ska inte spåra in för mycket på det utan vi vill ju ha en bredd. Och vi vill ju ha spännande åtgärder inom alla de här sektorerna. Och tittar man på de där små längst ner och avfall som inte så jättemånga produktion av biogas? Inte så många i antal, men de kostar mycket. De behöver verkligen stöd och de ger väldigt stora utsläppsminskningar. Så tänk brett. Vad vill ni bidra med? Eftersom det är så bråttom och vi sagt några gånger så är det lätt att säga vad som inte kan förstöras. Då är det för det första så att privatpersoner kan inte få stöd från privatlivet. Alla andra kan i stort sett företag, offentliga aktörer, organisationer, föreningar. Så länge man bara är

en juridisk person så att säga så kan man söka inte privatpersoner. Sen har vi också ett antal undantag där vi inte får ge stöd.

Till exempel att man inte får ingå i handelssystemet för utsläppsrätter. Men det håller vi ordning på. Så jag tror att det viktigaste som ni som stöd sökande ska hålla ordning på, det är den sista punkten. Att vi kan inte ge stöd till åtgärder som redan är påbörjade,

beslutas och betalas ut efter ansökan. Och det är ju en tävling. Som sagt, den bästa klimatnytta så att

vi vill att ni först tar fram ett riktigt bra projekt beskriver det tydligt. Söker stöd och sedan när vi fått besluta om ni ska ha stöd eller inte. Det är då som de som får bifall kan få påbörja sin åtgärd. Så är det inte i alla stödsystem, så det är bra att tänka på det, att man måste vänta tills man fått sitt beslut om stöd innan man korigång åtgärden. Och så brukar man få en fråga hur mycket stöd kan man få? Det är rätt svårt att svara på för att även där är vår förordning väldigt tillåtande. Tittar ni på mitten där så kan företag få upp till 70 procent av kostnaden i stöd. Det får de oftast inte.

Tittar man på lagen ovanför ser man att om man inte företag, då får man bara 50 procent. Då kan man undra varför vi är snålare mot de offentliga än mot företagen. Och det är vi inte i praktiken.

I snitt har de ansökningar som vi beviljat fått ett stöd på 44 procent av investeringskostnaden. Det beror på att vi också måste följa EUs regler om statligt stöd. Och EU håller vi där. De vill ju inte att man snedvrider konkurrens så att de har strängare regler. Där kanske man får 30 procent, 50 procent. Och det varierar på vilken sorts åtgärder vilken sorts företag det är, om det är stort eller litet eller medelstort. Och man kan även få lite olika beroende på var man

finns geografiskt för att det finns regionalaområden och där kan vi ge lite mer stöd så därför är det. Svaret är väl inteenkelt det beror på. Men man ska söka så mycket som behövs.Dels är det bra där att klimatutsläppen ska fylla det här glappetdär det finns bra åtgärder som inte blir gjorda och som inte drivs framav andra styrmedel och som inte stöd mottagaren själv kanbekosta. Att tala om hur mycket ni behöver så fårvi titta på hur mycket ni kan få matchar.

Hur gör man för att söka? Där är det så att länsstyrelsenoch vi samarbetar ju och ni söker hos länsstyrelsen.

Innan man söker kan man kika på deras webb på vår webb,läsa förordningen. Men det viktiga som jag ska säga nu är välatt vi har inte öppet året runt. Vi samlar ihopansökningarna i omgångar och då är det öppetoch söker man stöd via ett digitalt verktyg vi tar in allihopa,jämför de med varandra, ger stöd till de bästa och sen börjar jag på en nyomgång igen så att den omgången som nu ligger öppen stänger på fredag.

Vill man söka en gång till i år så har man chansen i november

och det är under de perioderna som formuläret finns på webben.Men däremellan kan man läsa vilka frågor som man kan svara på så det finns väldigtmycket information på webben. Är det nästa bild månnntro? Först skajag säga vem som gör vad för att det är viktigt att de här åtgärderna

kopplat till det lokala och regionalaklimatarbetet. Så är förordningen tänkt att man länkar ihop det så fårman en större nytta helt enkelt att man hjälpsåt att uppfylla regionala klimatmål och därför så ska juansökan först till länsstyrelsen som har koll på det där och som kan ocksåge goda råd och tips inför ansökan och som också finns på plats.När man sedan ska göra sin åtgärd och de är med och ser till att det blir rätt skaföljas upp. Men för att vi inte har den här geografiskafördelningen av pengarna så kommer vi samla ihop allting och skicka upp till Naturvårdsverket. Och sen är det vi som prioriterar över hela landet varsom ska ha stöd och inte när vi fattar beslut. Och det är också vi som betalar utpengarna. Och så gör vi också olikadelar i det här. Att följa upp, se till att de som får stöd gör det de ska,men också se till så att vi får del av erfarenheterna. Attdet blir intressanta och inspirerande projekt som vi kan ha nyttaav i andra sammanhang så att både vi och länsstyrelserna är väldigtintresserade av att följa upp resultat. Sen finns det ju andra myndigheteri Sverige än Naturvårdsverket och det händer ju att det kommer åtgärder somvi inte är experter på. Då kan vi få stöd och då gör vi väldigt mycketav Energimyndigheten när det gäller laddstolpar. Och vi har ocksåjättebra samarbete med Jordbruksverket när det gäller lantbruksfrågorna. Så vi är en

liten familj här som hjälps åt med att. Jag vet vad jag ska säga om webbplatsen. Här finns det ohyggligt mycket information så att det kan gå att hitta både hur man gör för att söka stöd och vad andra får stöd för och få inspiration och idéer.

Känner ni att ni kör fast att det är alldeles för mycket? Prata med länsstyrelsen. Prata med oss så kan ni få mera råd och tips.

Jag skulle ge tips om hur man gör en bra ansökan också. Jag glömde det och jag tror det tyngsta är det ska vara ett bra projekt. De ska ha kommit så långt så att man vet vad vill jag göra? Vad kostar det tidplanen? Hur ser den ut? Hur mycket tid behöver jag när jag har olika saker? Men framför är att det är en tydlig och rejäl projekt. Beskrivning Där det också framgår Vad är det som ger klimatnyttan? Vad är det som sparar utsläpp? Servi det så brukar det inte vara så mycket sen. Då kan vi ställa frågan om det är något som vi brukar säga bäst. Klimatnytta vinner.

Där var vi klara. Kanon. Stort tack för det! Karin Elin Intressant. Då ska vi börja med lite frågor. Passar det kommit in lite frågor faktiskt, så att vi kör på hären 10 minuter kvart ungefär. Gabriel Han undrar över exempel på stöd just i Stockholms län och där är det stora belopp per åtgärd just där.

Det är ju en väldigt bra fråga. Det måste jag nästan gå in och kolla i statistiken i detalj. Men jag vet att det finns blandning som oftast inom klimatfrågan. Så det är många åtgärder som rör laddstationer runt om i Stockholm. Sedan finns det såklart även större och några större projekt. Men om du vill ha det i detalj så kommer våra mejladresser i slutet att kontakta. Så ska jag kolla lite mer på just vad som har beviljats i Stockholm.

Genom Kerstin Holm frågar de med anledning av att det ges bra stöd för investeringar av laddstolpar, men utmaningar på driftskostnaderna.

Vad tänker ni kring det? Många färre butiker skulle kunna se nytta, men är tväksamma på grund av driftskostnader.

Ja, det vi vet att det finns en utmaning med att få lönsamhet i vissa områden i alla fall, så det beror nog väldigt mycket på var i landet man är och hur, hur, hur användningen ser ut där. Men det finns, det finns utmaningar och kanske framförallt med kostnader kringel. Ja, hur ser vi på det? Vi fick ett svar att det handlar om landsbygd i inre Norrland och att det är jättebra att känna till problemet. Och det känner säkert Energimyndigheten också till. Men vårt stöd får man visst här så är det bara till investeringar. Vi får inte till driftskostnader.

Nej, tyvärr inte från våran sida. Men det är klart att vi samlar in sådana kunskaper som vi får från mottagare och skickar vidare.

Det ska även om det inte är vi som kan lösa det så kan vi i alla fall förmedla informationen vidare.

Samma frågeställaren undrar också om det kanske går samt finansierad lite projekt till exempel. Jag tror inte att vi har gjort det. Inte vad jag vet, men det är intressant att kolla på klimatet. Livet investerar jubara i en del av åtgärden och det behövs finansiering från olika håll. Ofta är det mottagaren själv. Men Karin, vet du? Nej, jag kan inte Lidell. Men jag skulle föreställa mig att så länge det intehandlar om företagsstöd i företag så är det fortfarande EUs statsstödsregler som sätter en gräns för hur mycket man kan få och då kanske det inte hjälper att plussa på ett annat stöd om man redan fått fullt upp klimatlivet. Men om det skulle vara att det är kommunen som söker eller? Jag vet som sagt inte hur livet ser ut. Men vi har två herrar, Johan och Christian, som undrar vad motiverade ändring av avskrivning staten från 20 till 15 år för lantbruk.

Jag tycker inte vi tar de frågorna nu för det är så detaljerat, men vi kan diskutera det i en mindre grupp. Om du mejlar till oss, jag antar att du är en som har sökt eller som hjälper sökande. Det är inte Hawkings takt utan det. Vi pratar om att det ska vara varaktigt,

varaktigt klimatnytta. Och då måste vi alltså veta hur länge består den här klimatnyttan? Och det är ju en sorts bedömning som vi gör så att jag kan diskutera den, men kanske inte här, för det tar lång tid och är mycket detaljer

av dig. Det är bra. Det är inte ekonomisk avskrivning.

Namn och kontaktuppgifter kommer här på slutet så att det går att fortsätta. Dialogen där

Kerstin får fortsätta. Undrar om en bostadsrättsförening kan söka stöd för att investera laddstolpar på parkeringsplatser och i garage.

Ingen laddstolpar i garaget men nödvändig uppkoppling skriver detta som ett inlägg. Ja,

bostadsrättsföreningar kan enligt teorin ansöka om publika laddstationer, men då klimatet får stöd om de är tillgängliga för allmänheten på ett öppet, tillgängligt och icke diskriminerande sätt.

Det vi ser är väl att de flesta bostadsrättsföreningar kanske vill habara för boende och då finns ladda bilen som är ett annat stödsom hanteras av Naturvårdsverket och vi har lagt in en länk i presentationens sedan som man kan klicka vidare, komma till, ladda bilen eller så kan du gå in på Naturvårdsverkets hemsida. Så det beror på om det ska varaför allmänheten så går det bra att veta om det bara är för boende eller ladda bilen man vänder sig till i första hand.

Tips! Vad vet ni om ansökningsperioden då under 2022?

Det är alltid en spännande fråga. Vi får en budget ett år åt gången så det beror på hur.

Hur regeringens budgetproposition ser ut eller vilken budgetproposition som blir antagen i riksdagen. Helt enkelt.

Då, när vi vet det vet vi vad vi får för budget. Mer om vad vi får för budgeten nästa år. Om vi antar att vi får pengarsom vi brukar anta, då brukar vi sprida ut omgångar så att vi kanske har någon i början på året, någon i mitten och någon på slutet. Ibland har det varit tre per år, ibland har varit fyra, men vi vill jugärna att de är utspridda för att. För det första är det bra för de sökande att man kan söka när ens projekt är moget och inte måste vänta på oss alternativt jakta fram något. Vi har ju aviserat att vi ska få pengar och fortsätta till 2026. Men som sagt, det är vi väntar. Vi väntar på besked.

Vi har hamnat här som en fråga som ställs med hänsyn till stöd till arbetsfordon. Just då undrar man om det finns planer på att förändra stöd, berättigar utgifter enbart utgör merkostnad vid fordons investeringar innan 2026. Men det beror på vilken typ av fordon där. Och nu får du hoppa in och. Tror nästan att det där kommer statsstödsreglerna. Om jag ska sitta och frysa lite. Att merkostnader ger stöd till miljö, kostnader, klimat, kostnader. Och ska man ändå köpa sig ett fordon så hade man gjort det oavsett vilket. Det är inte miljöinvesteringar att köpa ett fordon utan du får den där extra biten som gör att du köper ett mindrefordon. Om det är det som avses så är vi styrda av statsstödsreglerna så det kan vi inte ändra. Men däremot om det rör att man byter så att man byter. Man har en befintlig lösning som är fossilt driven och som hade kunnat fortsätta i 15 år eller 10 år. Om man byter ut den så kanske. Då blir ju hela allt en miljö kostnad så att säga ja, annars gör du ingenting och du har ingen kostnad. Att det är grundregeln är att vi ger till miljömässiga kostnader och sen beror ju på hur projektet ser ut och om man får för hela eller om det bara är för en dipp. Jag hoppas det var det frågan, menade jag. Precis innan. Får frågeställaren komplettera sin fråga här så har vi tre olika frågor från samma fråga. Men vi tar väl en i taget lättast lättaste hantera. Hur hanterar ni

målkonflikter mellan miljö och klimatmål? Har ni något skrivet kring detta? Oj, vilken bra. Form och väldigt spännande. Det är alltså diskussioner handläggare emellan. Men sen finns det ett litet policybeslut som har tagit genom åren, så det var inte superenkelt att svara på tycker du? Nej, det är jättesvårt. Det är absolut något vi pratar om också, något som vi tar stöd från andra myndigheter från andra delar av Naturvårdsverket. Vi ska integritet något som är skadligt. Men däremot när det är en konflikt där man behöver väga olika nyttor eller olika risker, då blir det ju mycket mer en bedömningsfråga och då får vi helt enkelt ta stöd från personer som är tillräckligt insatta, antingen på Naturvårdsverket eller på andra myndigheter för att få väga det. Vardet något särskilt som frågeställaren tänkte på? Det är jätteintressant. Ja, precis. Men det får hon också komplettera med så fall. Eller fortsätta dialogen. Efteråt får vi också se hur samverkan med andra aktörer med liknande uppdrag som till exempel lider.

Visar märker vi med Jordbruksverket via.

Vi är våra nya kontaktpersoner och så har vi kontaktpersoner på Jordbruksverket. Så finns det också nätverksom nätverket och andra nätverk där vi kan vara med när våra frågor kommer upp. Och så finns det också stående samarbetsformer på flera olika nivåer, från handläggarna i upp till chefsnivå.

Just har jag inte varit direkt kontakt med själv heller. Vi har samarbetsprojekt av olika slag. Hur Tillväxtverket, Trafikverket är lite olika. Det är det som kanske finessen med vårt bredastöd, att tiden går och olika frågor i fokus så att vi försöker hela tiden och ha kontakt med dem som till exempel har liknande stöd. Men jag känner inte till. Nej, men vi är väldigt intresserade av att ha samverkan så att det är någon som som jobbar med liknande frågor och vill ha kontakt så är ni väldigt välkomna att ta kontakt med oss. Vi vill nå ut och få så stort genomslag för med klimatnyttan som möjligt. Och jag tänker börja högt här nu. Givetvis är landsbygden

en viktig plattform i den samverkan möjligheten,

så där kan vi kanske vara ett stöd också. Har ni gjort några konsekvensanalyser av hur den el som kommer att krävas för omställningen i planerade industrier, till exempel jordbruk och så vidare i förhållande till FN:s agenda 2030 mål.

Det jag tror att vet du, det har säkert gjorts någonstans, men inte om klimatkrisen. Vad jag vet. Är det en lite större fråga än klimatpolitik själva, men Naturvårdsverket

väl involverad i den typen av arbete, även om det inte är just vi som jobbar med det och insatt i det, utan då får vi inte stöd av dem som är insatta.

Även Energimyndigheten. När man ser det regionalt och lokalt så har vi just stöd av länsstyrelsen och vi får en stor ansökan som är väldigt krävande. Och då vill vi ju att länsstyrelsen yttrar sig om ifall det ens är möjligt och önskvärt i den regionen. För det är ju delvis regionala frågor där det handlar om effektbrist. Men du kanske tänkte mer på ett ännu större framtidsscenario?

Jag var frågeställaren tänkte det vet jag inte. Men så i alla fall. En jättespännande fråga. Men det är ju som händer nu att vi får ansökningar. Vi öppnar ju säcken och sen får vi ansökningar och många av dem handlar om övergång till el. Och det är bra

enligt våra beräkningar. Modeller hur vi räknar koldioxid, en minskning.

Vi vill se. Vi kanske hittade någon eller ett par frågor till här. Hans Olof undrar och förklarar här först att vi måste minska utsläppen av växthusgaser. Men vi måste också anpassa oss till den klimatförändring som pågår. Vad finns det då för stöd för att söka utanför klimatet? Livet för klimatanpassning

utanför klimatmålet? Ja, jag har sett att Jordbruksverket har jobbat med den här frågan på Jordbruksverkets webbplats. Det finns en del information om klimatanpassning i jordbruket.

Sedan så vet jag att frågan är uppe

inom olika nätverk mellan myndigheter, men jag vet inte hur långt det har kommit och vad det finns för stödformer. Utan det är det kanske någon annan som sitter på den informationen som kan hjälpa oss. In i chatten? Ja, jag brukar säga från länsstyrelsen. Jag tycker det är en väldigt bra kanalför att de har kontakt med alla. Statliga myndigheter är själva en myndighet, men de har kontakt med oss allihop och kan mer om övriga myndigheter än vad åtminstone jag kan. Ja, men sen finns det ju några av klimat. Åtgärder kan ju ha som en positiv sidoeffekt att man bidrar till klimatanpassning, till exempel och bevakning. Pumparna vet jag att många lantbrukare säger att efter 2018 så har de investerat i nya och bättre system med eldrivna vattenpumpar för att stå

rustade om det kommer en till sådan. Torkan som också beskrivit hur man förut har behövt åka runt under natten och flyttar runt traktorn för att driva olika pumpar. Men nu

nu kan ställa in det från en telefon eller dator och sova gott så vi kan ju ha det så. Men det kan vara en bieffekt av många våra åtgärder även om det inte är huvudsyftet. Maria. Undrar om ni har en bild av de samlade effekterna när vi också räknar, klimat, stöd från EU medel exempelvis står från landsbygdsprogrammet.

Inte. Vad jag vet är det Karin. Kanske någon annan på Naturvårdsverket har det, men det görs saker. Nu står det klart vi är inne i att redovisa. Eftersom klimatet handlar så mycket om siffror så pratar vi mycket om vad vi genom klimat, livet och vårasökande har gjort. Det ska bli jättespännande att se

hur. Vi följer upp vårt årligen och rapporterar till regeringen och jag har sett att Jordbruksverket har gjort utvärderingar för sina stödformer också. Men om någon har lagt ihop allt det här till ett och samma ställe?

Jag har inte sett det själv. Men kan man inte arbeta framöver och djupdyka i vilka typer av ansökningar skulle jag vilja se mer av från just landsbygden?

Så roligt. Vill du börja.

När sommaren har tryckt på så ser vi. Vi vill ju hitta nya nytyper av åtgärder med största klimatnyttan. Något som vi har sett bubbla lite över. Landsgränser som rörproduktion av BioCool. Till exempel att man kombinerar att byta bort fossila bränslen, pannor till bio pannor som också producerar BioCool. Då kan man få den där extra nyttan av att

om man tar till vara BioCool den gräver ner den på en kol sänka. Så det är väldigt spännande. Och vi vill gärna se mer. Men det känns som att det är mycket på gång på det området också kan utveckla.

Så det är väl en sådan. Men Karin hade. Nog vill kasta in en. Jag blev så glad att vara här med vatten i pumparna och att det blir en annan sorts nytta för lantbrukaren. Vi räknar klimatnyttan, men lantbrukaren kan jobba på ett annat sätt och jag gillar elektrifiering i stad och gårdar för att jag har lärt mig av mina sökande att det bidrar också till bättre djurhälsa. De slipper bli stressad av tunga fordon som köromkring och lantbrukaren själv slipper åka omkring med ett fordon inomhus. Så det är roligt med dem här. På tal om målkonflikter som vi fick fråga om så finns det ju också synergieffekter där man kan få ut mycket mer än bara klimatnyttan. Super bra att får hoppas på fler ansökningar av den sorten då vi behöver runda av här. Men kan ni bara säga något kort blir det ändrade regler för klimat skrivet nästa ansökning som gång. Igång på något särskilt område tänker för. Jag vet att ett område som vi ser över just nu är att det harkommit nya. En ny artikel från kommissionen med statsstödsregler när

det gäller just laddstationer. Så det håller vi på att se över hur vi ska tolka det och hur vi ska tillämpa det. Men under tiden så välkomnar vi ansökningar och vi har hittat ett och länge sedan använda de system som vi har.

Så det är väl någonting som är under bevakning som vi jobbar med. Men vi hoppas och tror att vi kommer att lösa det på ett bra sätt. Så vi kan fortsätta med de här viktiga åtgärderna.

Det kan vi säga. Det är en bra fråga för kanske inget just nu, men det vi vet lägger vi alltid upp på vår webbplats så att vi inför varje omgång så vi bara får kolla där om det har hänt sen sist. Det är jättebra. Precis där lägger vi upp allt. Eva Lindström har en Hermansson, Naturvårdsverket. Stort tack för att ni var med då.

Tack för intressanta!